
ПЕЧЕНІЗЬКА (ГУБАРЄВА) С.С.,

кандидат філологічних наук,
старший викладач,
кафедра іноземної філології,
Київський національний університет
культури і мистецтв,
м. Київ, Україна

ЗАВАЛЬНА О.М.,

викладач, кафедра іноземної філології,
Київський національний університет
культури і мистецтв,
м. Київ, Україна

ОСОБЛИВОСТІ МЕТОДИКИ ВИКЛАДАННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ УКРАЇНСЬКИМ СТУДЕНТАМ ПОКОЛІННЯ Z

У статті проаналізовано характерні ознаки студентів покоління Z, які викладачам варто враховувати при побудові занять у вищих навчальних закладах України з метою уникнення розбіжностей між поколіннями, що можуть заважати результативності навчального процесу. Систематизовано психолого-педагогічні рекомендації як зарубіжних, так і вітчизняних учених щодо побудови найбільш відповідного стилю навчання із студентами покоління Z. Надано авторські методичні рекомендації щодо найоптимальніших (з власного досвіду роботи зі студентами) сучасних стратегій викладання іноземної (англійської) мови у ВНЗ України.

Ключові слова: «теорія поколінь», «покоління Z», «ехо-покоління», ключові характеристики студентів покоління Z, методичні прийоми викладання іноземної мови у ВНЗ України.

В статье проанализированы характерные особенности студентов поколения Z, которые преподавателям следует учитывать при проведении занятий в высших учебных заведениях Украины во избежание разногласий между поколениями, которые могут мешать результативности учебного процесса. Систематизированы психолого-педагогические рекомендации как зарубежных, так и отечественных ученых, по построению наиболее подходящего стиля обучения со студентами поколения Z. Даны авторские

методические рекомендации касательно наиболее оптимальных (исходя из собственного опыта работы со студентами) современных стратегий преподавания иностранного (английского) языка в вузах Украины.

Ключевые слова: «теория поколений», «поколение Z», «эхо-поколение», ключевые характеристики студентов поколения Z, методические приемы преподавания иностранного языка в вузах Украины.

The article analyzes the characteristic features of generation Z students, which teachers should take into account while constructing classes in higher educational establishments of Ukraine in order to avoid differences between generations, which may reduce effectiveness of the educational process. Psychological and pedagogical recommendations of both foreign and Ukrainian scientists were systematized in order to build the most appropriate studying style with the students of generation Z. The paper reflects the authors' methodological recommendations as for the most effective (from their own experience with students) modern strategies of teaching foreign language (English) in Ukraine.

Key words: “theory of generations”, “generation Z”, “echo generation”, key characteristics of students of generation Z, methodology of teaching foreign languages in Ukrainian universities.

Постановка проблеми. Згідно результатів дослідження Фонду розвитку Інтернету в 2015 році [7], вже тоді майже 80% учнів використовували Інтернет 3 години на добу, а кожен шостий проводив у Всесвітній мережі близько 8 годин на добу! І ця тенденція тільки зростає. Так, учені дійшли висновку, що «сучасні діти вже сприймають Інтернет не як набір технологій, а як середовище проживання. Це вже не окрема віртуальна реальність, а частина їхнього життя. Таких дітей називають “покоління Z”. Вони мають набір соціальних характеристик, який суттєво відрізняє їх від інших людей, наслідком чого насамперед є непорозуміння між учнями, а також між школярами та батьками, вихователями й вчителями, які причетні до їх виховання й навчання» [4]. І коли ці учні стають студентами, «конфлікт поколінь» тільки загострюється через проблему, яку Лілія Гриневиц окреслила цитатою, що стала нині крилатою: «Зараз в Україні учителі 20 століття вчать дітей 21 століття за методиками 19 століття» [1]. У наш час глобалізації й технократизації – час стрімких змін – надзвичайно важливо не зупинятися на досягнутому і постійно займатися саморозвитком, аби не залишитися непристосованим до сучасного життя, а отже незатребуваним і на ринку праці. І результативність навчання як

у школах, так і у вищих навчальних закладах у значній мірі залежить від того, чи вдасться всім представникам навчального процесу вибудувати адекватну та продуктивну співпрацю. А для того, щоб дібрати ефективні психолого-педагогічні способи співпраці з сучасними студентами, необхідно з'ясувати характерні ознаки представників покоління Z в Україні.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. «Теорія поколінь», у якій уперше було виокремлено «покоління Z» (1995–2012 рр.) і названо його основні характеристики, була розроблена ще в 1991 році американськими вченими Н. Хоувом і В. Штраусом [9]. Пізніше, у 2003–2004 роках науковці під керівництвом Є. Шаміс адаптували «Теорію поколінь» для Росії та країн СНД, зазначивши, що в нашому соціумі поколінням Z потрібно вважати дітей, які народилися й народяться в період 2004–2024 років [4]. Психологічні особливості дітей покоління Z та способи роботи з ними досліджувалися у працях зарубіжних (Д. Коатс, С. Попова, Ш. Постник-Гудвін, А. Сапа, Є. Шаміс) і вітчизняних (Г. Колесова, О. Любченко, А. Мірошникова, Г. Солдатова) науковців та викладачів-практиків, утім недостатній рівень володіння іноземними мовами, який на теперішній момент спостерігається в учнів непрофільних шкіл України, що потім позначається і на проблемах при роботі зі студентами, демонструє актуальність зазначеної проблеми для подальших пошуків можливих шляхів її вирішення.

Мета статті – аналіз характерних особливостей представників покоління Z задля виявлення найефективніших педагогічних стратегій викладання іноземних мов у вищих навчальних закладах України на основі систематизації методичних рекомендацій зарубіжних і вітчизняних науковців, а також власного практичного досвіду.

Виклад основного матеріалу. «Теорія поколінь» Н. Хоува та В. Штрауса [9] базується на твердженні, що історія суспільних процесів циклічна й «повторюється» кожні 80–90 років. На їхню думку, за цей час суспільство проходить чотири етапи: підйому (у суспільстві домінує бажання групуватися й об'єднуватися), пробудження (переважає бажання автономії та індивідуальності), спаду (процвітання індивідуалізму) і кризи (руйнування старих суспільних інститутів і поява нових). За один такий цикл постають чотири покоління, тобто сукупність людей, які народжуються з інтервалами приблизно в 20 років. Представники кожного такого періоду належать до однієї історичної епохи, мають подібні погляди й цінності, що формуються під впливом певних політичних, економічних і культурних подій, а також особливостей виховання. При цьому цінності, сформовані до 11-12 років, визначають характерну модель поведінки людей (мотиви, цілі, напрями розвитку; способи спілкування, взаємодії, вирішення конфліктів). Вважається, що оскільки покоління змінюються циклічно, то й цінності поколінь змінюються також циклічно [3; 9].

Зараз на Землі одночасно проживає шість поколінь, серед яких у педагогічній спільноті наразі працює три: 1) **бебі-бумери** (1943–1963 рр.) – цінують атмосферу стабільності та відчуття потреби; 2) **покоління X** (1963–1984 рр.) – цінують розвиток і навчання, роботі приділяють більше уваги, ніж сім'ї, спрямовані до індивідуального успіху; 3) **покоління Y** (1984–2000 рр.) – комунікативні, цінують вільну атмосферу, схильні до співпраці та водночас прагнуть швидких результатів [9].

Нинішнє покоління (від 2000 року) – це перше повністю цифрове покоління, яке не знає світ без мережі Інтернет, YouTube та смартфонів. Їх називають «*generation*» або «**покоління**», «цифрові люди»: «Їх цінності знаходяться ще у процесі формування, але психологи відзначають тяжіння до індивідуалізму, самовпевненість і спрямованість до успіху» [4].

Найчастіше культурологи та демографи називають роком народження «покоління Z» 1991 рік (час створення всесвітньої мережі Інтернет); деякі інші науковці пропонують вважати точкою відліку існування цього покоління 2001 рік (час входження Інтернету до повсякденного життя). Втім, ці дані є відносними через різницю у географії технократичного поступу: так, в Японії роками народження «покоління Z» вважають 1985–1992 роки, оскільки рівень технологічного прогресу в повсякденному житті жителів Японії був вищим за інші країни постіндустріального типу розвитку. В Україні цей період настав пізніше – від 2004 року [4].

Людей, які народилися в перехідний період (з різницею плюс-мінус у 3–4 роки від дати появи нового покоління), називають «*перехідним*» або «*ехо-поколінням*» – їм притаманні цінності обох поколінь [8]. Таким чином, теперішні студенти в Україні є представниками або «покоління Z», або «ехо-покоління».

Інформаційне середовище, у якому живе покоління Z, суттєво впливає на розвиток їх особистості, визначаючи характерні ознаки, до яких, наприклад, американський дитячий психолог Ш. Постник-Гудвін [6] відносить: 1) *нетерплячість* (звичка до онлайн-середовища, де всі бажання легко виконуються у віртуальній реальності); 2) *зосередження на короткострокових цілях* (бажання отримати негайні результати, як в Інтернеті); 3) *залежність від Інтернету* (психічна залежність); 4) *фрагментарність образного мислення* (звичка до сприйняття стислої інформації у соціальних мережах, яка становить не більше 20% від ілюстративної підтримки); 5) *швидке дорослішання* (прагнення успішності в епоху економічної депресії); 6) *орієнтація на використання* (чітке розуміння, чого хочуть і як це можна отримати); 7) *чесність у самовиявленні* (надмірна відкритість у соціальних мережах); 8) *пріоритет віртуальної реальності* (онлайн-спілкування замість живого спілкування); 9) *розуміння техніки краще за розуміння людей* (проблеми з емпатією через брак навичок реальної комунікації); 10) *розумне виконання* (легке піддавання

чужому впливу).

Зарубіжні й вітчизняні психологи (А. Сапа, Г. Солдатова) [6; 7] зазначають, що у покоління Z розвиваються такі **специфічні психологічні особливості**, як: *гіперактивність* (може бути властиво і дітям «індиго»), *схильність до доклінічних форм аутизму* (занурення в себе, нездатність спілкуватися з іншими як своєрідний захист від проблем сучасного життя – спосіб десоціалізації через егоцентризм) [6]; *сенсорна деривація* (віртуальна реальність витісняє справжню: притупляється сприйняття запахів, звуків навколишнього світу, спостерігається спад здатності до співпереживання); *проблеми самоідентифікації* (експерименти зі своєю ідентичністю, пошуком свого соціального «Я» через приміряння в Інтернеті різних соціальних ролей може призводити до застрягання на стадії дифузної ідентичності – смутного, нестійкого уявлення про самого себе, що здатне затягувати процес самовизначення, етапи переходу від дитинства до юності й далі) [7].

Отже, стає зрозумілим, що умови традиційного навчання не є ефективними для сучасного покоління, яке потребує нових підходів і технологій, відповідних їхнім запитам, потребам і можливостям – і пошук шляхів оптимізації навчального процесу не можливий без порозуміння тих, хто навчається, із тими, хто навчає.

Відомий американський експерт у сфері освіти дорослих і дітей Дж. Коатс у праці «Покоління та стилі навчання» [2] дає такі поради щодо побудови адекватного стилю роботи з представниками «покоління Z»:

1. *Добре структурувати навчальний процес* (покоління Z потребує порядку й логічної послідовності, як у їхній цифровій реальності).
2. *Забезпечити «зворотній зв'язок»* (сучасним учням важливо усвідомлювати, чи правильно вони розуміють матеріал, чи роблять помилки, тому будуть вдячні вчителю за увагу та делікатні роз'яснення).
3. *Візуалізувати навчальний матеріал, а подачу зробити стислою* (покоління Z найкраще сприймає візуальну інформацію, а текстові матеріали повинні бути актуальної тематики, стислими і простими для розуміння, ключові моменти краще виділити графічно. Не зайвим буде підбиття підсумків кожного етапу).
4. *Керувати мудро* (авторитарна форма неприйнятна – для представників цього покоління важливі не стільки знання свого вчителя, скільки його мудрість як наставника, який вміє тактовно скеровувати і надавати можливості для розкриття їхнього потенціалу).
5. *Спілкуватися усно* (за умови заміни реального спілкування віртуальним надзвичайно важливо використовувати методики, які включають усну комунікацію між учнями: і пам'ять стимулює, і навчальний процес робить більш динамічним, цікавим і корисним).

6. *Подавати матеріал в оптимістичному тоні* (позитивне мислення сприяє розумовій активності й робить атмосферу на уроці більш невимушеною і сприятливою для роботи).
7. *Ставити перед учнями зрозумілі й реальні цілі* (представники «покоління Z» готові робити все максимально ефективно, але для цього вони повинні знати, що саме від них вимагається і навіщо).
8. *Використовувати ефективно час* (представники цього покоління не здатні утримувати увагу на будь-чому понад 15-20 хв., тому варто розподіляти навчальний час на певні інтервали і змінювати форми, методи та види діяльності).
9. *Не перевантажувати інформацією* (покоління Z хоче отримувати «сконцентровані» знання, тому схильні ігнорувати багаторазове повторення: як тільки суть навчального матеріалу їм стає зрозумілою, подальше повторення того ж матеріалу стає «недоречним»).

Вітчизняні педагоги-практики також пропонують рекомендації щодо організації навчання представників покоління Z. Так, за С. Поповою [5], варто:

1. *Приділяти більше часу на осмислення матеріалу після уроку* (надати учням доступ до змісту або презентацій уроку, щоб вони могли ще раз переглянути й осмислити вивчений матеріал; запропонувати подумати над висловленням власної думки з певного питання).
2. *Структурувати способи досягнення мети* (надати алгоритм запропонованих кроків для досягнення конкретної мети; розробити рекомендації або список корисних порад щодо оптимізації роботи, економії часу, уникнення помилок тощо).
3. *Надати деяку свободу вибору дій у межах навчальної програми* (рекомендувати список додаткової літератури та корисних джерел інформації; повідомити, на основі яких критеріїв буде відбуватися оцінювання; розробити і дотримуватися системи заохочень і покарань).
4. *Залучити учнів до довгострокових проєктів* (допоможе культивувати терпіння й наполегливість).

На основі проаналізованого матеріалу, а також власного досвіду багаторічної практики викладання англійської мови, ми хотіли б запропонувати виділити наступні **ключові характеристики студентів покоління Z та методичні прийоми викладання іноземної мови у ВНЗ:**

✓ принцип «**WHY?**»

Студентам важливо пояснити, нащо потрібно вивчати іноземні мови взагалі та з якою метою виконувати те чи інше завдання зокрема – без розуміння можливостей для практичного використання предмету у реальному житті змотивувати студентів щось робити не для «галочки» не вдасться, а без внутрішньої мотивації опанування іноземної мови як мінімум ускладнюється,

як максимум – унеможлиблюється.

✓ принцип «**DIGITAL-покоління**»

Сучасні студенти, народжені в епоху технократизації й еру Інтернету, звичайно, відрізняються від попередніх поколінь: і стилем життя, і мисленням, і навичками, в тому числі й у сфері інформаційно-комунікаційних технологій – і цю різницю не можна не враховувати при налагодженні педагогічних зв'язків поколінь, між якими існує справжня прірва, яка поділяє людство на життя ДО та ПІСЛЯ появи Інтернету і мобільних телефонів. І завдання педагога – враховувати ці відмінності поколінь при плануванні занять, аби досягти максимального ефекту.

✓ принцип «**Computer-ADDICTED**»

Залежність від гаджетів є глобальною проблемою сьогодення у всьому світі – цю проблему наразі досить складно подолати і не можливо ігнорувати, втім можна перетворити гаджет з ворога на друга і помічника як викладачу, так і студентам. Викладач виграє більше, якщо буде не забороняти, а дозволяти використовувати смартфон на заняттях – з навчальною метою: наприклад, можна сформувати корисну звичку перевіряти себе, шліфувати вимову й відшукувати незнайомі іншомовні слова в електронних словниках, а для самостійної підготовки (в тому числі проектної роботи) задавати домашнє завдання з пошуку потрібної інформації в мережі Інтернет, готуватися до дискусії за темою певних ток-шоу чи постів у соціальних мережах, проходити онлайн-тести, лексичні ігри тощо.

✓ принцип «**VISUAL learning**»

Представники покоління Z звикли не стільки читати, скільки слухати аудіокниги або дивитися фільми, зняті за цими книгами; у соціальних мережах переглядають пости з фото, а у своїх повідомленнях часто використовують засоби візуалізації на кшталт «смайликів» та «мемів». Тож не випадково і сучасні підручники почали використовувати більше візуальних тригерів для привернення уваги читачів: фото, таблиці, схеми, ілюстрації, графічні засоби для акцентуації потрібної інформації, а замість звичайних текстів – формат електронних листів або Інтернет-форумів.

✓ принцип «**кліпового мислення**»

Сучасна молодь не звикла довго зосереджуватися на якійсь інформації – і це також потрібно враховувати при доборі навчально-методичних матеріалів: для аудиторних занять тематичні аудіо чи відео краще добирати тривалістю не більше 5-10 хвилин, для домашнього опрацювання – не більше 20 хвилин. Навчальний матеріал краще розбивати на невеликі логічні блоки, завдання на закріплення-відпрацювання також мають бути стислі за змістом – їх краще варіювати кожні 15-20 хвилин задля збереження максимальної концентрації уваги і зосередженості студентів.

✓ принцип «**проблемної соціалізації**»

У представників покоління Z нерідко спостерігається проблема соціальної адаптації – з технікою їм, як правило, легше вдається встановити контакт, ніж з людьми через звичку спілкуватися більше в режимі онлайн, ніж в реальному житті. І це створює педагогічну необхідність приділяти особливу увагу розвитку у студентів комунікативної компетентності, в тому числі й засобами іноземної мови, ініціюючи типові ситуації для спілкування у форматі *real life* або пропонуючи цікаві студентам теми для дискусій – все те, що може спровокувати їх на висловлення й аргументацію власних думок, а також зможе сприяти вихованню емоційного інтелекту по відношенню до співрозмовників: етикету, емпатії, толерантності до точки зору / культури інших людей та свободи самовираження.

✓ принцип «**інтересу передусім**»

Пробудження в студентів цікавості до виконання того чи іншого завдання є також необхідною складовою підвищення їхньої мотивації до навчання – важливо обирати актуальні, цікаві для сучасної молоді теми, які пробуджували б у них бажання включення і реагування чи то в монологічному, чи то в діалогічному форматах. Тексти, аудіо/відео або інші візуальні навчальні матеріали (флеш-картки, постери, плакати тощо) потрібно добирати також відповідно до поставлених педагогічних завдань, однак з обов'язковим урахуванням вікової психології, смаків та інтересів аудиторії.

✓ принцип «**сучасності**»

Важливим для підтримання інтересу студентів до навчального процесу є не тільки відповідність обраних викладачем тем та матеріалів сучасним запитам і потребам, а й форми, методи, засоби навчання, які мають враховувати реалії сьогодення. І викладачам для ефективного використання сучасних електронних засобів навчання, самим необхідно володіти медіаграмотністю і слідкувати за інноваціями і трендами як у своїй сфері, так і в галузі інформаційно-комунікаційних технологій, що наразі викликає певні проблеми у старшого покоління, без чого важко утримувати авторитет в очах студентства.

✓ принцип «**самоаналізу**»

Серед інших характерних особливостей представників покоління Z є і досить висока, подекуди навіть дещо завищена, самооцінка, що часто не дозволяє об'єктивно аналізувати свої можливості за тих чи інших пропонуванних обставин. Уміння виявляти свої сильні і слабкі сторони для їх подальшого опрацювання є важливим етапом на шляху становлення особистості – тож, з боку педагогів було б доречно включати завдання, які могли б розвивати навички самоаналізу, як шляхом предметних, так і шляхом міжпредметних зв'язків.

✓ принцип «самоосвіти» / «навчання впродовж життя»

Важливою передумовою розвитку зрілої, всебічно розвиненої й гармонійної особистості є також розуміння необхідності самоосвіти як рушійного фактору на шляху успішного становлення, самоусвідомлення й самореалізації. Тому з-поміж інших завдань, педагогу також важливо донести до студентів і значущість принципу навчання впродовж життя, допомагаючи розвивати навички самоосвіти шляхом поєднання аудиторних завдань з позааудиторними, закладаючи в систему мотивації успішності студентів результати їхньої самостійної підготовки та запропоновані ними самими ініціативи з підвищення власного професійного рівня у володінні предметом, що надасть також можливості прояву індивідуальності, критичного мислення й креативності, які так цінуються на сучасному ринку праці як в Україні, так і у світі.

Висновки: Отже, нині в закладах середньої загальної освіти та у вищих навчальних закладах навчаються представники покоління Z. Від того, чого ми їх зможемо навчити і як виховати, залежить наше теперішнє й майбутнє. Оскільки опанування іноземних мов є зараз одним з пріоритетних завдань у сфері освіти України, відповідно саме на викладачів іноземних мов лягає найбільша відповідальність за успішність цієї місії. Представникам трьох попередніх поколінь для уникнення конфліктів і оптимізації навчального процесу можна порадити наступне:

- не тільки знати та розуміти особливості поведінки представників покоління Z, а й психологічно правильно, тобто дипломатично, реагувати на неї;
- створювати під час своїх занять комфортні умови, які відповідають запитам сучасної молоді, в тому числі і технічні: надавати можливість для підзарядки гаджетів, використовувати з навчальною метою WI-FI, електронні засоби навчання, візуалізацію тощо;
- запроваджувати передовий методичний досвід зарубіжних і вітчизняних учених, педагогів-практиків;
- постійно підвищувати власний професійний рівень та стежити за трендами у сфері освіти й інноваційних технологій, використовувати сучасні методи, форми і засоби роботи, заохочувати креативність й критичне мислення.

Та головне – бути для своїх студентів не викладачем, а справжнім фасилітатором, тобто старшим другом, вправним коучем і мудрим люблячим наставником.

Список використаних джерел:

1. Гриневич Л. (2013) Зараз в Україні учителі 20 століття вчать дітей 21 століття за методиками 19 століття [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://life.pravda.com.ua/society/2013/10/5/140242/>
2. Катс Дж. (2011) Поколения и стили обучения. – М.: МАПДО; Новочеркасск: НОК, 2011. – 121 с.
3. Колосова Г. (2017) Хто такі «ікси» та «ігреки» і як їм порозумітися з «зетами» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.pedrada.com.ua/article/1236-qqq-17-m3-15-03-2017-hto-tak-ksi-ta-greki-yak-m-porozumtisya-z-zetami>.
4. Коростіль Л. А. (2019) Покоління Z: пошук способів педагогічної взаємодії [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://www.narodnaosvita.kiev.ua/?page_id=5229
5. Полова С. Н. (2016) Теория поколений – ключ к оптимизации процесса обучения современного студента [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://www.nop-dipo.ru/en/node/581>.
6. Сапа А. В. (2014) Поколение Z – поколение эпохи ФГОС // Инновационные проекты и программы в образовании. – 2014. – №2. – С. 24–30.
7. Солдатов Г. (2016) Покоління Z: психолог розповіла, як Інтернет змінив сучасних дітей [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://ukr.media/science/272956/>.
8. Шамис Е., Никонов Е. (2018) Теория поколений. Необыкновенный Икс [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <https://books.google.com.ua/>.
9. Straus, William, Hove, Neil (1991) Generations: the history of America's future. 1584 to 2069. New York: Perennial, – 544 p.

Transliteration of References:

1. Grynevych L. (2013) Zaraz v Ukrayini uchyteli 20 stolittya vchat` ditej 21 stolittya za metodykamy 19 stolittya [Elektronnyj resurs]. – Rezhym dostupu: <https://life.pravda.com.ua/society/2013/10/5/140242/>
2. Kats Dzh. (2011) Pokolenyya y styly obuchenyya. – M.: MAPDO; Novoчеркасск: NOK, 2011. – 121 с.
3. Kolosova G. (2017) Xto taki «iksy» ta «igreky» i yak yim porozumitysya z «zetamy» [Elektronnyj resurs]. – Rezhym dostupu: <https://www.pedrada.com.ua/article/1236-qqq-17-m3-15-03-2017-hto-tak-ksi-ta-greki-yak-m-porozumtisya-z-zetami>.
4. Korostil L. A. (2019) Pokolinnya Z: poshuk sposobiv pedagogichnoyi vzayemodiyi [Elektronnyj resurs]. – Rezhym dostupu: https://www.narodnaosvita.kiev.ua/?page_id=5229
5. Popova S. N. (2016) Teoryya pokoleniy – klyuch k optymyzacyu processa

obucheniya sovremennogo studenta [Elektronnyj resurs]. – Rezhym dostupa: <http://www.nop-dipo.ru/en/node/581>.

6. Sapa A. V. (2014) Pokolenye Z – pokolenye epohy FGOS // Ynnovacyonnye proekty y programmy v obrazovanyy. – 2014. – #2. – S. 24–30.
7. Soldatova G. (2016) Pokolinnya Z: psiholog rozpovila, yak Internet zminyly suchasnyh ditej [Elektronnyj resurs]. – Rezhym dostupu: <https://ukr.media/science/272956/>.
8. Shamys E., Nykonov E. (2018) Teoryya pokolenyj. Neobyknovennyj Yks [Elektronnyj resurs]. – Rezhym dostupa: <https://books.google.com.ua/>.
9. Straus, William, Hove, Neil (1991) Generations: the history of America's future. 1584 to 2069. New York: Perennial, – 544 s.

PECHENIZKA (GUBAREVA) S.S.,

Candidate of Philology (PhD), Senior Lecturer, Department of Foreign Philology, Kyiv National University of Culture and Arts, Kyiv, Ukraine

E-mail: gubareva.svitlana@gmail.com

ORCID: 0000-0002-9342-1853

ZAVALNA O.M.,

Lecturer, Department of Foreign Philology, Kyiv National University of Culture and Arts, Kyiv, Ukraine

E-mail: zavalnaya2012@gmail.com

ORCID: 0000-0002-5929-2875

METHODOLOGICAL TIPS FOR TEACHING FOREIGN LANGUAGES TO UKRAINIAN STUDENTS OF GENERATION Z